

synte anmärkare kunnat hafva något att klandra dervid. Men på denna sin verksamhet har han, som från början var obemedlad, icke skördat några ekonomiska fördelar; och han står nu vid sin lefnads höst med maka och barn ansigte mot ansigte med bekymren, kanske med nöden. Det vore endast en skyldig gärd af erkännande åt hans förtjenster, om folkets ombud ville trygga hans ålders dagar mot brist.

Våra norska bröder hafva visat att de förstå uppskatta förtjenster af detta slag, äfven der inga brydsamma ekonomiska förhållanden mana dertill. Norges storting har åt skalderna Björnstjerne Björnson, Henrik Ibsen och Jonas Lie anslagit ett så kalladt »Digtergäge» af 1,600 kronor om året för hvardera. Det vore Sveriges Riksdag värdigt att följa detta vackra föredöme.

Alltså föreslår jag,

att Riksdagen ville af statens medel åt litteratören Pehr Thomasson under hans återstående lifstid anslå ett årligt understöd af 1,200 kronor.

Stockholm i Januari 1880.

C. J. Svensén.

N:o 98.

Af Herr Anders Persson: Om åtgärder i anledning af olika tolkning af bestämmelserna i Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Mars 1867 angående landgille och städja för vissa kyrkolägenheter i Skåne, Halland och Blekinge.

Genom Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Mars 1867, angående landgille och städja för vissa kyrkolägenheter i Skåne, Halland och Blekinge, är, med upphäfvande af de föreskrifter, som dittills egt rum

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft. 3

i fråga om skattläggning för bestämmandet af det årliga landgille och den städja vid åbyombyte som böra tillkomma kyrkorna i nämnda provinser för sådana dem tillhöriga jordlägenheter, hvaröfver de ej ega full dispositionsrätt, utan hvilka, enligt i kungörelsen åberopade förordningar och resolutioner, böra under prestgård eller annat ständigt hemman brukas, stadgadt, att vederbörande församling tillkommer bestämma beloppet af den afgift som bör till kyrkan erläggas, och att, om jordens innehafvare med församlingens beslut icke åtnöjes, frågan skall öfverlemnas till afgörande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och biskopsembetet, i hvilkas beslut ändring må hos Kongl. Kammarkollegium sökas i mån af befogenhet. Här af synes framgå, åtminstone för dem som icke äro tillräckligt hemmastadde i våra invecklade process- och rättegångsformer, att församlingarne, hvilka ega skyldighet bygga och underhålla kyrkan i den mån hennes inkomster icke dertill äro tillräckliga, skulle åtminstone hafva ett ord med i laget vid bestämmandet af den årliga afgäld kyrkorna böra tillkomma för sin egendom. Detta tyckes dock icke vara vederbörandes uppfattning; ity att vid tvist om afgäld för dylik lägenhet Kongl. Kammarkollegium genom utslag den 19 sistlidne September, hvilket dock blifvit i vederbörlig ordning öfverklagadt, förklarar, att åberopade Kollegii kungörelse icke berättigar kyrkostämman — det forum der församlingen i detta fall tillkommer att bestämma afgälden — att mot jordinnehafvarens bestridande höja ett i laga ordning bestämdt landgille af sådana kyrkans jordar.

Nu kan ifrågavarande bestämmelse om afgälden vara tillkommen för ett halft århundrade sedan eller möjligen ännu längre tid derförut. Enhvar torde alltså fullkomligt inse orimligheten deraf att en för så lång tid sedan fastställd afgäld, hvilken icke i nämnvärd mån motsvarar dess värde under nuvarande förhållanden, fortfarande för all framtid skall få ega bestånd. Underligt tyckes det dessutom förefalla en hvar, om de kyrkor, hvilka på grund af äldre gällande författningar dragit försorg om skattläggningar å sina jordar och lägenheter, skulle vara satta i sämre ställning, gent emot besittningsrättens innehafvare, än dem hvilka icke vidtagit en dylik åtgärd.

Något privilegium i afseende å besittningsrätten kan härvidlag ingalunda anses hafva uppkommit; ty eganderätten till det hemman, som erhållit besittningsrätten till lägenheten, kan ofta numera vara fördelad på ett eller annat tjogtals personer; ja det saknas till och med icke exempel på att ofta nämnda besittningsrätt kan tillhöra flera hemmansnummer, eller ett helt byalag. Tvister om besittningsrätten förekomma dessa personer emellan, hvarigenom penningar förspillas, ofta till högre belopp

än afkastningen, ja till och med värdet af dessa i allmänhet mycket små jordlappar. Undanrödjandet häraf likasom största enkelhet och reda i förvaltningen skulle otvifvelaktigt lättast och bäst vinnas derigenom, att ifrågavarande besittningsrätt helt och hållet upphäfdes och kyrkoförvaltningen medgäfves rättighet att på vissa år, till exempel i likhet med hvad som är stadgadt i afseende å kyrkohemman, utarrendera lägenheten der arealen är ostridig, och en sådan frågans lösning får jag i främsta rummet förorda till bifall.

I händelse dock Riksdagen skulle anse ett dylikt steg betänkligt ingripa i besittningsrätten, hvilken möjligen kan anses innefatta en viss likställighet med till exempel besittningsrätten till kronohemman, torde jag få föreslå,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse anhåller, att Kongl. Maj:t täcktes utfärda nådig förklaring derom, att bestämmelserna i åberopade Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Mars 1867, angående landgille och städja för vissa kyrkolägenheter i Skåne, Halland och Blekinge, må gälla utan afseende på huruvida kyrkans jordar och lägenheter undergått skattläggning eller icke.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1880.

Anders Persson,
Riksdagsman för Luggude domsagas
södra valkrets.
